

Mircea GHIȚULESCU

Geniul de la Slatina

Cu un an înainte de centenarul Ionesco (1909, Slatina – 1994, Paris), **Societatea culturală „Eugen Ionescu”** din Slatina, înființată în 1991, *cu acordul scris al scriitorului*, a lansat în 26 noiembrie 2008 Proiectul internațional **Acasă la Eugène Ionesco** plin de promisiuni delicioase cum ar fi Colocviul internațional **Un ceas acasă la Eugen Ionescu**. Capcana este că „ceas” înseamnă Centrul Internațional al Absurdului, Slatina, înființat în anul 2003 la București prin fantezia regizorului Mihai Lungeanu – care este alături de Zefir Berzovis Ghencea – inițiatorul Societății Culturale „Eugen Ionescu” și al Teatrului Municipal cu același nume din Slatina. Merită, înainte de a vorbi despre lansarea proiectului, să reflectăm asupra programului – nu *ambitios* este cuvântul potrivit – profesionist ar fi cuvântul exact al teatrului din Slatina cel puțin la nivel repertorial. Pare că își propune, nici mai mult, nici mai puțin decât o „integrală Ionesco” asemenea integralei Shakespeare de la Royal Shakeseare Company. Cel puțin așa reiese din proiectele anunțate care poartă numele „*Setea și foamea de... teatru*”, „*Lecția... de teatru*”, „*Jocul de-a ...teatrul*” etc. Deocamdată, din această integrală nu s-a realizat decât spectacolul *Scaunele* în regia lui Mihai Lungeanu, dar ce ne împiedică să sperăm într-un viitor Festival „Eugen Ionescu” la Slatina în care să se joace toate piesele sale?

Sunt semne că **Proiectul Lungeanu – Ghencea** antrenează toată suflarea din Slatina. Când am intrat în oraș o mulțime de școlari rânduți pe treptele Primăriei strigau din timp în timp: „*Eugen Ionescu! Eugen Ionescu! Eugen Ionescu!*” O splendidă statuie (ce exclude clovnul mult promovat pentru figura omului chinuit de frica morții care a fost, după propriile declarații, geniul de la Slatina) s-a așezat în centrul vechi al orașului, direct pe sol, ca și cum scriitorul ar fi printre concetățenii săi, doar un pic mai voluminos – să rămână, totuși, statuie. Dar ce complicată este natura umană: omului care s-a temut cel mai tare de moarte i s-a dat ca recompensă o longevitate de invidiat. Dacă a trăi optzecișicinci de ani mereu cu gândul la moarte este o recompensă... O altă idee era statuia copilului din Slatina la vârsta când și-a abandonat natalitatea.

Echipa cu care s-a efectuat lansarea proiectului l-a avut în frunte pe Radu Beligan mereu mai misterios în apropierea vârstei de nouăzeci de ani. Este plin de secrete și informații prețioase. Amintirile sale despre Eugène Ionesco pe care l-a cunoscut la Paris cu ocazia turneului cu *Rinocerii* sunt neprețuite. „*Ești cel mai bun Béranger pe care l-am văzut – i-a spus Ionesco –, dar nu spune la nimeni, pentru că se supără sir Laurence Olivier*”. Maestrul și-a amintit și de o convorbire în legătură cu o posibilă traducere a lui Caragiale în japoneză. Nu știm dacă există încă, dar în mod sigur *O noapte furtunoasă* s-a jucat la Hanoi în vietnameză. Trebuie să fie cu totul altceva decât însăși traducerea în limba franceză girată de Ionesco alături de Monica Lovinescu după teribil de fals. Cum vi se pare „la nuit orangeuse” sau „un tintinet de patience” în loc de „o noapte furtunoasă” și „ai puținică răbdare”? Sunt multe de spus despre Caragiale și Ionesco, chiar dacă s-au spus deja foarte multe. Ceea ce trebuie cu siguranță accentuat este că Ionesco nu a fost atras de piesele mari, ci de *Conul Lonida* ... din care se trag mai toate acele piese cu perechile de bătrâni de la *Scaunele* și *Amédée*... la *Delir în doi*... ale lui Ionesco. Dedicajul pe care autorul superbeii alegorii *Regele moare* i-a oferit-o pe o carte – mai spunea Radu Beligan – n-ar da-o pe toată averea lui Becali, să zicem.

Judecând după prezența doamnei Daniela Zeca, directoarea postului de televiziune România Cultural, și a domnului Marius Zarafescu, director în Ministerul Culturii și Cultelor, înțelegem că **Proiectul** se bucură de interesul celor două foruri centrale. De al doamnei Florica Ichim și al meu ce să mai vorbim!

Foto: Maria Ștefănescu

Eugen Ionescu, statuie de Ioan Bolborea